

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců Mgr. Martina Kříže a JUDr. Naděždy Řehákové v právní věci žalobce: **Bc. D.G.**, proti žalovanému: **Policie České republiky, Policejní prezidium**, se sídlem Praha 7, Strojnická 24, v řízení o žalobě proti rozhodnutí policejního prezidenta ze dne 28.7.2009, č.j.: PPR-11785-7/ČJ-2009-99KP

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí policejního prezidenta ze dne 28.7.2009, č.j.: PPR-11785-7/ČJ-2009-99KP a rozhodnutí ředitele Krajského ředitelství policie Severomoravského kraje ze dne 8.4.2009 č.j. PSM-4331/ČJ-2008-VO-61 se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 2.000,- Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í:

Ředitel Krajského ředitelství policie Severomoravského kraje rozhodnutím ze dne 8.4.2009 č.j. PSM-4331/ČJ-2008-VO-61 (dále jen „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“) rozhodl, že žalobce odpovídá podle § 95 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru“) v rozsahu 100 % za škodu na majetku České republiky, se kterým je příslušné hospodařit Krajské ředitelství policie Severomoravského kraje (do 31. 12. 2008 jeho právní předchůdce Ministerstvo vnitra, Police České republiky Správa Severomoravského kraje), která vznikla vyplacením jednorázového odškodnění pozůstalým po panu V.M., v souladu s ust. § 444 odst. 3 písm. a), b) občanského zákoníku, k jehož úmrtí došlo dne 26.8.2004 v přímé příčinné souvislosti s úmyslným jednáním žalobce, který mu při služebním zákroku dne 25.8.2004 v Olomouci, na ulici Heyrovského, před obvodním oddělením Policie ČR Olomouc

II. způsobil nejméně dvojnásobným kopnutím do pravé strany břicha pod úroveň pupku poranění střevního úponu tenkého střeva s následným nitrobřišním krvácením. Ředitel Krajského ředitelství policie Severomoravského kraje současně rozhodl, že žalobce podle § 95 odst. 2 a 3 zákona o služebním poměru povinen nahradit skutečnou škodu v celkové výši 480.000 Kč v plné výši České republiky - Krajskému ředitelství policie Severomoravského kraje do 30 dnů po nabytí právní moci rozhodnutí.

Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“) policejní prezident zamítl odvolání podané žalobcem proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně a toto rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění napadeného rozhodnutí předně uvedl, že policejní prezident na základě zmocnění uvedeného v ustanovení § 2 odst. 1 zákona o služebním poměru stanovil rozsah pravomoci služebních funkcionářů jednat a rozhodovat ve věcech služebního poměru, a to závazným pokynem č. 152/2006, ve znění závazného pokynu č. 66/2007, závazného pokynu č. 155/2008 a závazného pokynu č. 184/2008. Pro ředitele KŘP je mimo jiné stanoveno, že rozhoduje o náhradě škody policistů zařazených v krajském ředitelství policie nebo v podřízeném útvaru, nebo k tomu určí jiné podřízené služební funkcionáře. Žalobce byl v době vzniku škody zařazen pod personální pravomocí ředitele Krajského ředitelství policie Severomoravského kraje (dříve Policie ČR, správy Severomoravského kraje). Odvolací orgán tedy dovodil, že napadené rozhodnutí vydal příslušný služební funkcionář.

Odvolací orgán dále shrnul obsah žalobcova odvolání. Žalobce v něm namítl, že rozhodující orgán nesprávně vyhodnotil právní aspekty věci. Žalobce je přesvědčen, že vymáhaná škoda Policii ČR vůbec nevznikla a že mu není možno klást za vinu vznik škody v důsledku smrti poškozeného, neboť za tuto smrt nenese vinu. Smrt poškozeného podle něj vznikla v důsledku pochybení lékaře. Dále se odvolává na nesprávně vyhodnocenou námitku promlčení, přičemž v podrobnostech odkazuje na své písemné vyjádření a uvádí, že vznikla-li následkem jeho jednání poškozenému újma na zdraví, soud jej za ní potrestal. Došlo-li k úmrtí poškozeného, je možné tento následek vyhodnotit pouze jako důsledek nedbalostního jednání. Škodu za újmu na zdraví může požadovat jen poškozený, který však dnes v důsledku pochybení jiné osoby nežije. Pokud by policejní orgán zaujal odlišný názor, dovolává se žalobce promlčení nároku a odkazuje na své vyjádření, které je součástí spisu. Pokud by nárok policie byl shledán oprávněným, dovolává se korekce jeho výše, jelikož škoda nevznikla v důsledku úmyslného jednání, ale toliko jednání nedbalostního. Na škodu způsobenou z nedbalosti je pak třeba aplikovat jiná ustanovení zákona. Navrhl, aby rozhodnutí prvoinstančního orgánu bylo zrušeno a nahrazeno rozhodnutím ve smyslu jeho odvolání.

Ve vyjádření sepsaném dne 28.11.2008, na které odkazuje v podaném odvolání, žalobce poukázal na výsledek trestního řízení, ve kterém sice došlo k jeho pravomocnému odsouzení, ale pouze za ublížení na zdraví, nikoli za smrt V. M., k jehož úmrtí došlo až následně v důsledku pochybení lékařů. V souvislosti s tím vznesl námitku existence vzniku škody, v níž dovozuje, že za smrt poškozeného nenese on a tím ani Policie ČR jakoukoli odpovědnost. Pokud tedy došlo k plnění pozůstalým ze strany Policie ČR, jednalo se o plnění bez právního důvodu. Mezi jednáním žalobce a smrtí pana M. neexistuje příčinná souvislost, a tudíž ani odpovědnost vztah. I kdyby by žalobce připustil, že by tento příčinný vztah existoval, vznášá námitku promlčení, jelikož dvouletá subjektivní promlčecí lhůta počala běžet následující den po dni právní moci odsuzujícího rozsudku, tedy dnem 8.3.2006.

Odvolací orgán následně konstatoval, že ze soustředěného spisového materiálu vyplývá, že rozsudkem Okresního soudu v Olomouci ze dne 1. 12. 2006 č. j. 24 C 66/2005-73 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě - pobočka Olomouc ze dne 12. 2. 2008 č.j. 12Co 184/2007-106, který nabyl právní moci dne 14. 3. 2008, bylo mimo jiné pravomocně rozhodnuto, že Česká republika - Ministerstvo vnitra je povinna zaplatit žalobkyním I. M. a V. M. každé částku 240.000 Kč jako náhradu škody v souladu s ust. § 444 odst. 3 písm. a), b) občanského zákoníku, když I. M. byla manželkou zemřelého V. M. a V. M. jeho dcerou. V. M. zemřel na následky zranění, které mu způsobil při zatýkání dne 25.8.2004 žalobce jakožto policejní inspektor Služby kriminální policie a vyšetřování Okresního ředitelství PČR Olomouc, který byl za uvedený čin rozsudkem Okresního soudu v Olomouci pod č. j. 2 T 222/2004 ze dne 7. 9. 2005, který nabyl právní moci dne 7. 3. 2006, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, č. j. 2To 1097/2005-278 ze dne 7. 3. 2006, uznán vinným ze spáchání trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona, v jednočinném souběhu s trestným činem ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 tr. zákona, neboť jako veřejný činitel v úmyslu způsobit jinému škodu vykonával svoji pravomoc způsobem odporujícím zákonu a jinému úmyslně způsobil těžkou újmu na zdraví, za což byl odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvou roků a šesti měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu dvou roků a čtyř měsíců, přičemž byl nad jmenovaným vysloven dohled. Současně byl žalobci uložen trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu výkonu služebního poměru u Policie České republiky na dobu tří roků a šesti měsíců. Se svým nárokem na náhradu škody se v adhezním řízení připojila vdova po zemřelém, paní I. M., která byla podle § 229 odst. 1 tr. řádu odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. Z odůvodnění rozsudku vyplynulo, že jestliže by byla v intervalu od vzniku zranění do přibližně 06.30 hod. dne 26.8.2004 poskytnuta V. M. účelná odborná lékařská péče, mohl být jeho život v případě včasné operace zachován, když šlo o zranění slučitelné se životem. Toto zranění nicméně bylo natolik závažné, že by i u kohokoliv jiného muselo bez včasné a adekvátní lékařské pomoci (operace) neodvratně přivodit smrt poškozeného. Přesto soud učinil významný závěr, když vyloučil příčinnou souvislost mezi jednáním žalobce a smrtí poškozeného M. a trestní věc zejména s ohledem na znalecký posudek a výpověď znalkyně z odvětví soudního lékařství MUDr. Olgy Císařové uzavřel s tím, že ke smrti poškozeného M. došlo v přímé příčinné souvislosti se zanedbáním lékařské péče, resp. nesprávné lékařské péče. Proto soud odkázal poškozenou pozůstalou se svým nárokem na občanskoprávní řízení, když v trestním řízení nebylo prokázáno, že by žalobce odpovídal za smrt poškozeného M. v důsledku neexistence přímé příčinné souvislosti mezi jeho jednáním a následkem ve formě smrti.

Pozůstalé po zemřelém poškozeném M. uplatnily svůj nárok v civilním soudním řízení, jehož výsledkem je pravomocný rozsudek Okresního soudu v Olomouci č.j. 24 C 66/2005-73 ze dne 1. 12. 2006, na základě kterého uhradilo Ministerstvo vnitra dne 25.3.2008 peněžní částku ve výši 480.000 Kč na společný účet pozůstalých po V. M., paní I. M. a V. M.. V souladu s nařízením Ministerstva vnitra č. 55/2002, o evidenci škod, ve znění pozdějších změn, byla vzniklá škoda dne 11.4.2008 postoupena příslušnému útvaru, tj. Krajskému ředitelství policie Severomoravského kraje do jeho evidence škod byla zaúčtována dne 2.5. 2008. Tím Krajskému ředitelství policie Severomoravského kraje vznikla škoda ve stejné výši. Na základě této skutečnosti vydal ředitel Krajského ředitelství policie Severomoravského kraje KŘP rozhodnutí, kterým je vymáhána škoda ve výši 480.000 Kč po odpovědné osobě, kterou je žalobce.

Odvolací orgán dále uvedl, že v odvolacím řízení doplnil spisový materiál o pravomocný rozsudek Okresního soudu v Olomouci č.j. 8T 1/2006-349 ze dne 30. 10. 2006,

který nabyl právní moci dne 16. 12. 2006 a kterým byl zproštěn obžaloby MUDr. J. K., lékař ošetřující zraněného V. M., a dále o rozhodnutí ředitele PČR OŘ Olomouc ve věcech služebního poměru č. PRŘOŘOL-383/2006 ze dne 16. 3. 2006, kterým byl dnem doručení tohoto rozhodnutí, tj. 17. 3. 2006, ukončen služební poměr žalobce propuštěním podle § 107 odst. 1 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie ČR.

Služební funkcionář postupoval dle názoru odvolacího orgánu v souladu s § 180 odst. 1 a 5 zákona o služebním poměru, když si opatřil podklady potřebné pro své rozhodnutí, z nichž zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí. Při vydání rozhodnutí byl vázán pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Olomouci ze dne 1.12. 2006 č. j. 24 C 66/2005-73, ze kterého vzal za prokázané, že dne 25.8.2004 kolem 21.00 hod. v Olomouci, na ul. Heyrovského, před obvodním oddělením Policie ČR Olomouc II., v rámci výkonu služby předváděl žalobce společně s por. Mgr. J.K. jimi zadrženého V. M. Po vystoupení ze služebního vozidla se V. M. pokusil o útěk, přičemž byl dostižen žalobcem, který jej strhl na zem a následně do ležícího V. M. v rozporu s ust. § 38 odst. 5 zák. č. 281/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a s ust. čl. 2 odst. 2 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 78 ze dne 7.5.2002, nejméně dvakrát kopl, a to do pravé strany břicha nad úroveň pupku, čímž mu způsobil poranění střevního úponu tenkého střeva s následným krvácením do vlastní tkáně okruží tenkého střeva a břišní dutiny. Stejným rozsudkem bylo prokázáno, že přestože trestní rozsudek dospěl k závěru, že žalobce není odpovědný za následnou smrt V. M., soud v rámci civilního řízení v souvislosti s provedenými důkazy spatřuje mezi jeho jednáním a smrtí poškozeného M. přímou příčinnou souvislost a je toho názoru, že v souvislosti s nedostatečnou lékařskou péčí nedošlo k přerušení této příčinné souvislosti. V závažnosti zranění poškozeného soud spatřuje prvotní příčinu a jednu z příčin vzniku škody, bez které by neexistovala nutnost adekvátní odborné lékařské pomoci, tedy další příčinné souvislosti, která měla v konečné fázi vliv na zachování lidského života; soud uzavřel, že k přerušení příčinné souvislosti nemohlo dojít. Tím je podle odvolacího orgánu vyvrácena námitka, že služební funkcionář nesprávně vyhodnotil právní aspekty věci a že žalobce za smrt poškozeného nenese vinu, protože vznikla v důsledku pochybení lékaře. Zavinění lékaře za smrt zemřelého M. nebylo prokázáno, jak vyplývá z osvobozujícího rozsudku Okresního soudu v Olomouci ze dne 30. 10. 2006 č. j. 8T 1/2006-349.

Odvolací orgán poté poukázal na § 95 odst. 1 a 2 zákona o služebním poměru, podle kterého příslušník odpovídá bezpečnostnímu sboru za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním. Příslušník je povinen uhradit bezpečnostnímu sboru skutečnou škodu v penězích nebo uvedením věci do předešlého stavu, jestliže s tím služební funkcionář souhlasí. Ke vzniku obecné odpovědnosti za škodu musí být splněny všechny předpoklady, k jejichž existenci zákon o služebním poměru vznik odpovědnosti váže. Prvním předpokladem je vznik škody na straně bezpečnostního sboru jako majetkové újmy vyjádřitelné v penězích. Taková škoda organizační složce státu - Krajskému ředitelství policie Severomoravského kraje (jako právní nástupkyni Policie ČR správy Severomoravského kraje, do 31. 12. 2008 územního pracoviště organizační složky státu Ministerstva vnitra) bezesporu vznikla dne 2.5.2008 účetním převedením náhrady škody v celkové výši 480.000 Kč vyplacené dne 25.3.2008 oběma pozůstalým po zemřelém M. Z uvedeného vyplývá, že neobstojí námitka žalobce, že vymáhaná škoda Policii ČR vůbec nevznikla. Druhým předpokladem je zaviněné porušení povinností při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním. Úmyslné protiprávní jednání žalobce bylo nade vší pochybnost prokázáno pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Olomouci č.j. 2 T 222/2004 ze dne 7. 9. 2005, který nabyl právní moci dne 7. 3. 2006, ve spojení s usnesením Krajského soudu v

Ostravě, pobočka v Olomouci, č. j. 2To1097/2005-278 ze dne 7. 3. 2006. Uvedenými rozsudky byl žalobce uznán vinným spácháním trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona v jednočinném souběhu s trestným činem ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 tr. zákona, neboť jako veřejný činitel v úmyslu způsobit jinému škodu vykonával svoji pravomoc způsobem odporujícím zákonu a jinému úmyslně způsobil těžkou újmu na zdraví, za což byl odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvou roků a šesti měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu dvou roků a čtyř měsíců, přičemž byl nad jmenovaným vysloven dohled. Třetím předpokladem je příčinná souvislost mezi porušením právní povinnosti a vznikem škody. Jak již bylo shora uvedeno, v rozsudku ze dne 1. 12. 2006 č. j. 24 C 66/2005-73 Okresní soud v Olomouci v rámci civilního řízení v souvislosti s provedenými důkazy spatřuje v jednání žalobce a smrti poškozeného M. přímou příčinnou souvislost. Jestliže tedy v důsledku smrti byla pozůstalým vyplacena zákonná soudem přiznaná náhrada, pak mezi porušením právních povinností žalobce a vzniklou škodou existuje příčinná souvislost. Proto bylo služebním funkcionářem rozhodnuto o odpovědnosti žalobce za způsobenou škodu. Z uvedeného je dle odvolacího orgánu zřejmé, že byly splněny všechny předpoklady odpovědnostního vztahu. Odvolací orgán proto neshledal pochybení v určení odpovědnosti žalobce za způsobenou škodu v rozsahu 100 % s tím, že k této odpovědnosti se ve smyslu § 95 odst. 2 zákona o služebním poměru váže povinnost uhradit skutečnou škodu, která byla v posuzovaném případě vymezena posledně uvedeným rozsudkem a vyplacena pozůstalým ve výši 480.000 Kč.

K vznesené námitce promlčení odvolací orgán uvedl, že podle § 207 odst. 3 zákona o služebním poměru lhůta pro uplatnění nároku na náhradu škody činí 2 roky (subjektivní lhůta) a začne běžet dnem, kdy se poškozený dozví, že škoda vznikla a kdo za ni odpovídá. Nárok na náhradu škody se promlčí, jestliže nebyl uplatněn ve lhůtě 3 let, a jde-li o škodu způsobenou úmyslně, ve lhůtě 10 let ode dne, kdy došlo k události, ze které škoda vznikla (objektivní lhůta); to neplatí, jde-li o škodu na zdraví. Počátek subjektivní lhůty práva na náhradu škody se váže k okamžiku, kdy poškozený, v daném případě Krajské ředitelství policie Severomoravského kraje, nabyl vědomost o tom, že došlo na jeho úkor ke škodě (nikoliv tedy jen o protiprávním úkonu či škodné události) a kdo za ni odpovídá, přičemž nelze ztotožňovat událost, z níž škoda vznikla, pouze s protiprávním jednáním nebo událostí, z níž škoda vznikla, ale musí dojít i ke skutečné škodě jako majetkové újmě vyjádřitelné v penězích. Pokud by událost, z níž škoda vznikla, byla ztotožněna pouze s protiprávním úkonem či událostí vyvolávající škodu, mohla by promlčecí lhůta začít běžet dříve, než vznikla škoda, a škoda by mohla vzniknout až po uplynutí promlčecí doby. Takový výklad je dle odvolacího orgánu nepřijatelný. Počátek běhu promlčecí lhůty začíná ode dne, kdy mohlo být právo vykonáno poprvé, tj. po zaplacení náhrady škody pozůstalým po zemřelém M. Ministerstvo vnitra vyplatilo náhradu škody dne 25. 3. 2008 a promlčecí lhůta tak počala běžet 26.3.2008. Rozhodnutí o odpovědnosti žalobce za vzniklou škodu a o povinnosti tuto škodu uhradit bylo vydáno 8.4.2009 a bylo mu doručeno 23.5.2009. Z výše uvedeného dle odvolacího orgánu vyplývá, že žalobcova námitka promlčení nároku na náhradu škody neobstojí.

Odvolací orgán má za to, že nelze přijmout požadavek žalobce na korekci výše škody odůvodněný tvrzením, že škoda nevznikla v důsledku úmyslného jednání, ale toliko jednání nedbalostního, přičemž na škodu způsobenou z nedbalosti je třeba aplikovat jiná ustanovení zákona. Odvolací orgán v tomto směru poznamenal, že jednání žalobce bylo shora uvedeným rozsudky vyhodnoceno jako jednání úmyslné. Za dva úmyslné trestné činy byl žalobce také pravomocně odsouzen a následně propuštěn ze služebního poměru. Služební funkcionář tedy nemůže v souvislosti s rozhodováním o odpovědnosti za škodu posoudit jeho jednání jako

nedbalostní. Odvolací orgán uzavřel, že příslušný služební funkcionář při určení odpovědnosti za vzniklou škodu a stanovení povinnosti úhrady skutečné škody postupoval v souladu s právními a služebními předpisy.

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí, jakož i zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně, a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V žalobě vyslovil nesouhlas se závěrem správního orgánu, že nese plnou odpovědnost za škodu úmyslně způsobenou Policií ČR v důsledku vyplacení náhrady za smrt pana M. Namítl, že svým jednáním smrt jmenovaného nezpůsobil. Škoda, kterou mohl Policii ČR způsobit, nemohla spočívat v náhradě pozůstalým za smrt pana M., ale pokud, tak v náhradě za újmu na jeho zdraví, protože mu nikým nebylo prokázáno zavinění smrti pana M., ale pouze ublížení na jeho zdraví. Jeho smrt nastala v důsledku zaviněného omisivního jednání jiné, žalobci neznámé, osoby, zřejmě nějakého lékaře. Dovolává se přitom závěru trestního soudu, který v odůvodnění rozsudku konstatoval, že „naproti tomu obžalovanému z hlediska trestní odpovědnosti nekladl za vinu způsobení smrtelného následku...“ Příčinná souvislost mezi jednáním žalobce a smrtí poškozeného tedy byla přerušena právě v důsledku pochybení lékařů. Zavinění ve vztahu k fatálnímu následku žalobci nebylo prokázáno, naopak soudem byl takový závěr kategoricky vyvrácen.

Aby mohl být žalobce odpovědný za úmyslné způsobení smrti pana M., muselo by mu být prokázáno, že věděl, že protiprávním jednáním může způsobit smrtelný následek (škodu policii) nebo že takový následek způsobit chtěl či s jeho vznikem byl alespoň srozuměn. Takové skutečnosti nebyly v žádném řízení prokázány.

Žalobce má za to, že správní orgán provedl nesprávný výklad § 95 odst. 3 zákona o služebním poměru v tom smyslu, že zhodnotil, že škoda, kterou policii způsobil, vznikla v důsledku jeho úmyslného protiprávního jednání, tedy vlastně úmyslně, což žalobce považuje za nesmysl. Úmysl musí krýt jak způsobení následku (smrt), tak i vědomí žalobce, že způsobuje škodu. Není-li úmyslem pokryto vědomí žalobce, že způsobuje policii škodu, nemůže se jednat o škodu způsobenou úmyslně. Aby žalobce odpovídal za škodu způsobenou úmyslně, muselo by mu být prokázáno, že policii škodu způsobit chtěl nebo že byl s vznikem škody v důsledku svého úmyslného jednání alespoň srozuměn, což mu nikdy a nikým prokázáno nebylo a žalobce to popírá. Úmysl musí krýt i způsobení škody jako následku pro policii a žalobcovo chtění nebo srozumění s tím, že škodu policii způsobí. Úmysl se ve smyslu § 95 o služebním poměru výslovně váže ke škodě (viz dikce zákona „... jestliže byla škoda způsobena úmyslně“) a nikoli k jednání, které jí zapříčinilo. Z logiky věci plyne, že není-li následek, jehož náprava je podstatou vzniku škody, úmyslem škůdce, nemůže být řeč o úmyslné škodě, protože úmysl musí krýt záměr škůdce způsobit poškozenému škodu. Vznikne-li tedy škoda jako nedbalostní následek jiného úmyslného jednání, nemůže být ani škoda úmyslem škůdce. V případě žalobce pak není smrtelný následek ani nedbalostním důsledkem jeho jednání, což pravomocně potvrdil trestní soud.

Škoda není způsobena úmyslně jenom proto, že vznikla v důsledku úmyslného protiprávního jednání. Jinými slovy, škoda vzniklá v důsledku úmyslného protiprávního jednání ještě nemusí být poškozenému způsobena úmyslně. Jestliže by žalobce škodu způsobil policii úmyslně, měl být odsouzen za vraždu, protože smrt vlastně musela být jeho cílem nebo důsledkem, s jehož vznikem jsem počítal. Jestliže ale vznikla v důsledku jeho nedbalosti, nese odpovědnost pouze do výše 4,5 násobku svého tehdejšího průměrného měsíčního příjmu.

Soud konstatoval, že žalobce porušil trestní zákon a vykonával svou pravomoc způsobem odporujícím zákonu a jinému úmyslně způsobil těžkou újmu na zdraví. Kategoricky však vyloučil, že by žalobce, byť z nedbalosti, jinému způsobil smrt. Kdyby mu smrt pana M. byla prokázána v důsledku jeho nedbalostního jednání, byl by odsouzen za trestný čin ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1, 3 trestního zákona a nikoliv za trestný čin ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 trestního zákona.

Žalobce je přesvědčen, že nenese odpovědnost za smrt pana M., a tudíž nemůže být uznán povinným zaplatit policii škodu, která jí vznikla v důsledku vyplacení odškodného za jeho smrt. I pokud by soud shledal, že je za smrt odpovědný (žalobce na tomto místě připouští, že je zde rozdílný názor ve dvou pravomocných rozhodnutích soudů), v žádném případě se nemůže jednat o škodu způsobenou policii úmyslně, ale přinejhorším pouze z nedbalosti.

Správní orgán podle názoru žalobce při svém rozhodování porušil § 180 zákona o služebním poměru, když nesprávně vyhodnotil skutkový stav, ve kterém mu klade za vinu způsobení škody policii v důsledku toho, že měl způsobit smrt pana M., přičemž v této otázce je ex lege vázán rozhodnutím trestního soudu, který jeho zavinění smrti pana M. kategoricky a výslovně vyloučil. Správní orgán vzal naopak za prokázané, že mezi smrtí pana M. a žalobcovým jednáním existuje nepřerušovaný příčinný vztah a z tvrzené existence tohoto příčinného vztahu usoudil, že žalobce policii škodu v důsledku náhrady za jeho smrt způsobit chtěl či byl s jejím vznikem srozuměný, což žalobce považuje za absurdní. I kdyby smrt nastala jako následek trestného činu z nedbalosti, což žalobce popírá, je tím a priori vyloučena odpovědnost žalobce za úmyslné způsobení škody. Žalobce uzavírá, že o úmyslné způsobené škodě může být hovořeno pouze tehdy, pokud by smrt (pana M.) způsobil úmyslně. To by ale musel být vrahem.

Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ve vyjádření k žalobě opětovně poukázal na:

- rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 1.12.2006 č.j. 24 C 66/2005-73 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě - pobočka Olomouc ze dne 12.2.2008 č.j. 12Co 184/2007-106, jimiž bylo pravomocně rozhodnuto, že Česká republika - Ministerstvo vnitra je povinna zaplatit žalobkyním I. M. a V. M. každé částku 240.000 Kč jako náhradu škody v souladu s ust. § 444 odst. 3 písm. a), b) občanského zákoníku;
- rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 7.9.2005 č.j. 2 T 222/2004 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, č. j. 2 To 1097/2005-278 ze dne 7.3.2006, jimiž byl žalobce uznán vinným spácháním trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona, v jednočinném souběhu s trestným činem ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 tr. zákona. Žalovaný uvedl, že v trestním řízení nebylo prokázáno, že by žalobce odpovídal za smrt poškozeného M. v důsledku neexistence přímé příčinné souvislosti mezi jeho jednáním a následkem ve formě smrti, protože ke smrti poškozeného M. došlo v přímé příčinné souvislosti se zanedbáním lékařské péče, resp. nesprávné lékařské péče. Uvedenými trestními rozsudky však bylo nade vší pochybnost prokázáno úmyslné protiprávní jednání žalobce;
- rozsudek Okresního soudu v Olomouci č. j. 8T 1/2006-349 ze dne 30.10.2006, kterým byl zproštěn obžaloby MUDr. J. K., lékař ošetřující zraněného V. M. dne 29.8.2004 ve Fakultní nemocnici Olomouc, obžalovaný z trestného činu ublížení na zdraví. Soud mj. dospěl k závěru, že nebylo prokázáno, že by obžalovaný MUDr. K. porušil

důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání a uloženou mu podle zákona, nebyla tedy naplněna skutková podstata žalovaného trestného činu a nebylo prokázáno porušení důležité povinnosti obžalovaným.

Žalovaný následně ve vyjádření k žalobě konstatoval, že na majetku České republiky, se kterým je příslušné hospodařit Krajské ředitelství policie Severomoravského kraje, bezesporu vznikla škoda jako majetková újma vyjádřitelná v penězích dne 2.5.2008 účetním převedením náhrady škody v celkové výši 480.000 Kč vyplacené Ministerstvem vnitra dne 25.3.2008 oběma pozůstalým po zemřelém M. Podle § 95 zákona o služebním poměru odpovídá příslušník bezpečnostnímu sboru za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním. Zaviněné porušení povinností při výkonu služby a úmyslné protiprávní jednání žalobce bylo prokázáno shora uvedenými pravomocnými trestními rozsudky. Příčinná souvislost mezi porušením právní povinnosti žalobcem a vznikem škody byla konstatována pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Olomouci ze dne 1.12. 2006 č.j. 24 C 66/2005-73, ve kterém soud mj. uvedl, že „v závažnosti zranění poškozeného spatřuje prvotní příčinu a jednu z příčin vzniku škody, bez které by neexistovala nutnost adekvátní odborné lékařské pomoci, tedy další příčinné souvislosti, která měla v konečné fázi vliv na zachování lidského života. Soud tedy uzavírá, že k přerušení příčinné souvislosti nemohlo dojít.“ Rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 1.12. 2006 č.j. 24 C 66/2005-73 byl vydán až po vydání rozsudku v trestním řízení. Podle § 180 odst. 5 zákona o služebním poměru vyskytne-li se v řízení otázka, o které již bylo pravomocně rozhodnuto příslušným orgánem (zde soudem), je služební funkcionář rozhodnutím vázán. Z uvedeného je dle žalovaného zřejmé, že jsou splněny všechny předpoklady odpovědnostního vztahu a s tím spojené povinnosti uhradit skutečnou škodu v plné výši, neboť se nejednalo o nedbalostní, ale úmyslné protiprávní jednání.

Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s.ř.s.).

V posuzované věci vyšel soud z následně uvedené právní úpravy:

Podle § 95 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušník odpovídá bezpečnostnímu sboru za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním.

Podle § 95 odst. 2 zákona o služebním poměru je příslušník povinen uhradit bezpečnostnímu sboru skutečnou škodu v penězích nebo uvedením věci do předešlého stavu, jestliže s tím služební funkcionář souhlasí. Výše škody na věci se určí podle ceny věci v době poškození nebo ztráty.

Podle § 95 odst. 3 zákona o služebním poměru výše náhrady škody se určí s přihlédnutím k míře zavinění příslušníka. Výše náhrady škody způsobené z nedbalosti nesmí přesáhnout čtyřapůlnásobek jeho průměrného měsíčního služebního příjmu (dále jen "průměrný služební příjem") dosahovaného před porušením povinností, kterým příslušník způsobil škodu. Toto omezení neplatí, jestliže byla škoda způsobena úmyslně nebo v opilosti nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek.

Podle § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru služební funkcionář je povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí, a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí.

Podle § 180 odst. 5 zákona o služebním poměru vyskytne-li se v řízení otázka, o které již bylo pravomocně rozhodnuto příslušným orgánem, je služební funkcionář rozhodnutím vázán. Jestliže vydání rozhodnutí závisí na řešení otázky, která nepřísluší služebnímu funkcionáři rozhodnout a která dosud nebyla pravomocně vyřešena, služební funkcionář může dát příslušnému orgánu podnět k zahájení řízení o dané otázce nebo si o ní může učinit úsudek. Služební funkcionář si nemůže učinit úsudek o osobním stavu příslušníka a o tom, zda byl spáchán trestný čin a kdo za něj odpovídá. Probíhá-li před příslušným orgánem řízení o předběžné otázce, vyčká služební funkcionář jeho výsledku.

Podle § 444 odst. 3 občanského zákoníku za škodu usmrcením náleží pozůstalým jednorázové odškodnění, a to

- a) manželovi nebo manželce 240 000 Kč,
- b) každému dítěti 240 000 Kč,
- c) každému rodiči 240 000 Kč,
- d) každému rodiči při ztrátě dosud nenarozeného počatého dítěte 85 000 Kč,
- e) každému sourozenci zesnulého 175 000 Kč,
- f) každé další blízké osobě žijící ve společné domácnosti s usmrceným v době vzniku události, která byla příčinou škody na zdraví s následkem jeho smrti, 240 000 Kč.

Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.

Soud neshledal opodstatněnou námitku vytýkající žalovanému porušení § 180 zákona o služebním poměru. Služební funkcionář v souladu s uvedeným ustanovením v řízení zjistil skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro jeho rozhodnutí, a za tím účelem si opatřil potřebné podklady pro rozhodnutí. Těmito podklady jsou především shora zmiňované rozsudky, a to jak trestního soudu, tak i soudů civilních, které jednoznačně dokládají protiprávní jednání žalobce (skutek), které vedlo ke smrti poškozeného M. Žalobce ostatně v žalobě toto své jednání nepopírá, ani nenamítá, že by byly k dispozici další, správním orgánem neprovedené důkazní prostředky, s jejichž pomocí by skutečný stav věci mohl být řádně zjištěn.

Soud nicméně musel přisvědčit námitce žalobce, že zjištěný skutkový stav žalovaný nesprávně posoudil po právní stránce. Není pochyb o tom, že žalobcovo jednání, za které byl následně odsouzen a které spočívalo ve fyzickém napadení pana M. při jeho pokusu o útěk dne 25.8.2004, bylo jednání úmyslné. To, že žalobce ležícího V. M. nejméně dvakrát kopl do pravé strany břicha nad úroveň pupku, samozřejmě nelze kvalifikovat jako nedbalostní jednání. Jiná je však otázka, zda lze zavinění ve formě úmyslu vztahovat též k následku tohoto deliktního jednání, kterým byla smrt pana M. Soud se zcela ztotožňuje s názorem žalobce, že tomu tak není. Žalobci nikdy nebylo prokázáno, že by výše popsáním jednáním hodlal pana M. úmyslně usmrtit, tj. že by jej chtěl usmrtit (úmysl přímý) nebo že by byl s tímto následkem svého jednání srozuměn (úmysl nepřímý). Soud v tomto směru považuje za velice přiléhavé konstatování žalobce, že pokud by tomu tak bylo, tj. pokud by žalobce smrt pana M. způsobil úmyslně, byl by vrahem (a musel by být trestním soudem odsouzen za trestný čin vraždy, k čemuž ale nedošlo).

Žádný z důkazů, které byly provedeny v řízení před trestním soudem, v řízení před civilním soudem řešícím otázku náhrady škody pozůstalým či v řízení před služebním funkcionářem zkrátka neprokazuje, že smrt pana M. způsobil žalobce úmyslně. To platí i pro rozsudek Okresního soudu v Olomouci č.j. 24 C 66/2005-73 ze dne 1.12.2006, v němž civilní soud na základě provedených důkazů toliko dovedl přímou *příčinnou souvislost* mezi jednáním žalobce a smrtí poškozeného M. a zároveň konstatoval, že k přerušení této příčinné souvislosti nedošlo ani v důsledku toho, že panu M. zřejmě nebyla lékaři poskytnuta dostatečná lékařská péče.

S tímto závěrem civilního soudu, že protiprávní jednání žalobce je v přímé příčinné souvislosti se smrtí poškozeného M., se ztotožňuje i Městský soud v Praze. Závažné zranění, které žalobce panu M. svým úmyslným protiprávním jednáním (kopnutím do břicha) způsobil, bylo zcela nepochybně prvotní příčinou, která ve výsledku vedla k úmrtí jmenovaného. Proto dle názoru soudu nemůže obstát argumentace žalobce, že svým jednáním smrt pana M. nezpůsobil. To však nic nemění na tom, že žalobce smrt pana M. nezpůsobil *úmyslně*. Jak již bylo soudem konstatováno shora, úmysl usmrtit pana M. nebyl žalobci prokázán, a zavinění ve formě úmyslu tedy nelze vztahovat k následku žalobcova deliktního jednání, jímž byla smrt pana M. Žalobci lze klást k tíži nejvýše to, že smrt pana M. zavinil *z nedbalosti*.

V souzené věci není pochyb o tom, že částka, kterou Policie ČR zaplatila pozůstalým po panu M. na základě pravomocného rozsudku Okresního soudu v Olomouci ze dne 1.12.2006 č.j. 24 C 66/2005-73 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě - pobočka Olomouc ze dne 12.2.2008 č.j. 12Co 184/2007-106, je náhradou *škody, která pozůstalým vznikla usmrcením pana M.* podle § 444 odst. 3 občanského zákoníku. K této škodě sice došlo v přímé příčinné souvislosti se zaviněným porušením povinností žalobce při výkonu služby ve smyslu § 95 odst. 1 zákona o služebním poměru, avšak *žalobce tuto škodu, tj. smrt pana M., prokazatelně nezpůsobil úmyslně* (k tomu viz výše), a proto na určení výše náhrady škody nelze v jeho případě aplikovat tu část ustanovení § 95 odst. 3 zákona o služebním poměru, podle níž v případě škod způsobených *úmyslně* neplatí omezení výše náhrady škody, které totéž ustanovení spojuje se škodami způsobenými příslušníkem z nedbalosti, tj. omezení v podobě horní hranice odpovídající čtyřapůlnásobku průměrného služebního příjmu příslušníka.

Rozhodnutí správního orgánu I. stupně a stejně tak i napadené rozhodnutí je zbudováno na závěru, že žalobce je podle § 95 odst. 3 zákona o služebním poměru povinen nahradit bezpečnostnímu sboru škodu vzniklou usmrcením pana M. v plné výši, protože tuto škodu způsobil úmyslně. Tento závěr služebního funkcionáře ve světle výše uvedeného neobstojí, neboť úmysl žalobce způsobit tuto škodu nebyl ničím prokázán. Soudu proto nezbylo než napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně pro nezákonnost zrušit (§ 78 odst. 1, 3 s.ř.s.). V souladu s ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem, který soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Za splnění podmínek zakotvených v ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání (žalobce i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili).

Ve druhém výroku tohoto rozsudku přiznal soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 věta první s.ř.s. žalobci, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení spočívajících v zaplaceném soudním poplatku ve výši 2.000,- Kč.

P o u ě n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

V Praze dne 29. listopadu 2012

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Matznerová, DiS.